

20.11.2016

Tam, gdzie jeszcze pieją koguty - etnoperformans weselny

Czy tradycja regionu musi się wiązać z przeglądami kapel ludowych, w których udział biorą jedynie starsi mieszkańcy danej społeczności? Na to pytanie postanowili odpowiedzieć pracownicy Miejskiego Ośrodka Kultury w Dynowie, studenci socjologii z UMCS oraz mieszkańcy Dynowszczyzny. Łącznie w projekcie uczestniczyło ponad 100 osób. Obiektem badań były tradycje weselne. Podczas 6 miesięcy wspólnej pracy przygotowano etnoperformans czyli teatralną wizualizację wyników badań.

Głównym celem projektu było zaobserwowanie zmian, jakie na przełomie 100 lat zaszły w obrzędzie weselnym na Podkarpaciu, było to możliwe dzięki zaangażowaniu młodzieży oraz seniorów. Wyniki wspólnych prac zaskoczyły wszystkich, a międzypokoleniowa współpraca mieszkańców Dynowa nie skończyła się wraz z Weselem. W 2016 roku zrealizowano jeszcze widowisko "Sobótki" oraz "Lata w teatrze".

Z kim i dla kogo

W projekcie wzięła udział 40 osobowa grupa młodzieży, 60 grupa (członkowie chóru "Akord", Uniwersytetu Złotej Jesieni, Związku Emerytów i Rencistów) oraz mieszkańcy kilku wsi położonych w najbliższym sąsiedztwie Dynowa z Harty, Ulanicy, Pawłokomy, Bachórza, Dąbrówki Starzeńskiej, Dylągowej. Zależało nam również na lokalnych muzykach stąd udział Kapel ludowych "Bachórzanie", "Dynowianie", "Pogórzanie" oraz indywidualni muzycy tradycyjni.

Inspiracje

Byliśmy ciekawi czy oprócz organizowania festynów ludowych, przeglądów "na ludową nutę" na które przychodzą tylko starsi mieszkańcy Dynowa, czy jest coś więcej co tkwi głęboko w ludziach, a co sami określają jako "tradycja". Pragnęliśmy takich działań wokół tradycji, w które chętnie zaangażuje się młodzież. Stąd pomysł odkrywania tradycji weselnych, które w przyszłości będą miały dla nich znaczenie. Pragnęliśmy połączyć ze sobą tradycję i współczesność.

Krok po kroku

Projekt był realizowany w terminie marzec-wrzesień 2015 r. Nasze działania były na pograniczu badań, sztuki, animacji kultury środowiska lokalnego. Ponieważ naszym głównym założeniem było zaobserwowanie i udokumentowanie zmian jakie zachodziły w obrzędzie weselnym połączyliśmy w badaniach i działaniach młodzież z seniorami. Metodę która pozwalała nam działać zgodnie z naszymi założeniami stała się etnografia performatywna. Daje ona możliwość aktywnej udziału wszystkim uczestnikom działań od samego początku razem. Jest metoda "aktywizująca" dlatego, aby mógł powstać scenariusz naszego widowiska stworzyliśmy Laboratorium Podkarpackiej Tradycji (tematyczne pracownie, gdzie łączyliśmy wiedzę i umiejętności mieszkańców Gminy Wiejskiej Dynów, głównie seniorów z młodzieżą. Z naszych działań powstał również blog: www.wesel.idynow.pl, filmy,

Współpraca międzypokoleniowa

Badania jakościowe prowadzone były za pomocą metody partycypacyjnej: zarówno narzędzie badawcze, jak i zbieranie danych odbywało się z udziałem mieszkańców. W podobny sposób budowany był także scenariusz przedstawienia. Realizując projekt stawialiśmy sobie zarówno poznawcze, jak i animacyjne cele. Chodziło o stworzenie mostu między tradycją, a współczesnością, osadzenie artystycznej realizacji w konkretnie pamięci zbiorowej i wiedzy lokalnej. Zależało nam także na wzmocnieniu międzypokoleniowej więzi przez zaangażowanie młodzieży w zbieranie wiedzy etnograficznej oraz międzypokoleniowe współdziałanie przy realizacji spektaklu.

Finansowanie

- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (kultura ludowa i tradycyjna)
- Gmina miejska Dynów, Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie
- Sponsorzy, darczyńcy w postaci lokalnych firm i instytucji

Trudności

Ponieważ nasze działania zaplanowaliśmy w plenerze, a samo widowisko trwało ponad 6 godzin z udziałem mieszkańców kilku wsi największym problemem były warunki pogodowe, przygotowanie poczęstunku dla ok. 400 osób (tradycyjne potrawy), sprawy dojazdów mieszkańców na próby do Dynowa (ok. 10 km). udało nam się wszystkie te problemy pokonać. A efekty były zaskakujące dla całej społeczności.